

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
VERSENYKÉPESSÉGI FŐOSZTÁLY

ÁTTEKINTÉS

az aktuális közvetlentőke-befektetési folyamatokról

2013. január 23.

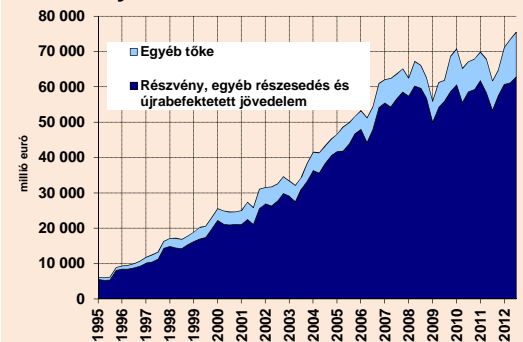
Összefoglalás

- A külföldi közvetlentőke-befektetések (FDI) magyarországi állománya 75,4 milliárd euró volt szeptember végén, ami a GDP arányában a legmagasabb, illetve egy főre vetítve a második legmagasabb a közép-európai térségben.
- A befektetések döntő része a szolgáltató ágazatokba és a versenyképes feldolgozóipari ágazatokba (járműgyártás, számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása) áramlott.
- A Magyarországon végrehajtott közvetlentőke-befektetések állományának 77,1%-a az Európai Unióból, 29,7%-a Németországból származik.
- 2012 első három negyedévében 6145 millió euró értékű külföldi közvetlentőke-befektetés valósult meg Magyarországon, ami 6,9 milliárd euróval kedvezőbb az előző év azonos időszakánál.
- 2012-ben becslésünk szerint a magyarországi közvetlentőke-befektetés – az első három negyedévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – 3 milliárd euró körül lehetett. 2013-ban várkozásunk szerint a magyarországi közvetlentőke-befektetés – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. az E.On gázüzletágának állami megvásárlása, átfolyó tőke) nélkül – 3 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 3,5 milliárd euró értékű teljes magyarországi közvetlentőke-befektetést várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók, mind pozitív, mind negatív irányban.

Főbb mutatók	jan. 23.	Időszak
FDI-állomány ^{1,2}	75 392	2012. III. né.
FDI-beáramlás ²	6 145	2012. I-III. né.
FDI-beáramlás ²	3 292	2011
Globális FDI-áramlás ³	1 311	2012
Globális FDI-áramlás ³	1 604	2011

1 Időszak végén
2 Nettó, millió euró
3 Milliárd USD

A külföldi közvetlentőke-befektetések állománya

Részletes áttekintés

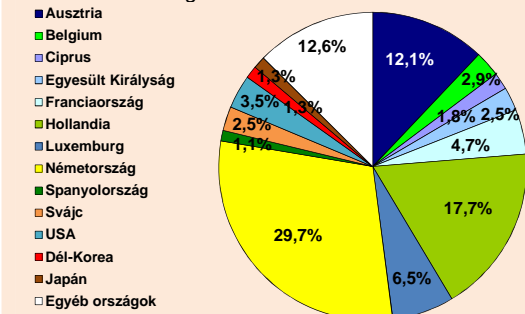
A magyar gazdaság 1990 óta végbement **sikerese szerkezeti átalakulásában meghatározó szerepet játszottak a külföldi közvetlentőke-befektetések.** A külföldi közvetlentőke-befektetések folyamatos beáramlása döntően járult (és jár) hozzá a **termelékenység növekedéséhez, a technológiai modernizációhoz,** az egészséges növekedési szerkezethez szükséges **exportkapacitások létrehozásához és új munkahelyek teremtéséhez;** emellett a (nem adósságeneráló) működőtőke-beáramlásnak meghatározó szerepe van a **külső finanszírozásban.** A 2012-es UNCTAD World Investment Reportban szereplő **FDI Contribution Index rangsorában Magyarország az első helyezést érte el.** Az Index a külföldi működő tőke nemzetgazdaságon belüli jelentőségét méri különböző makrogazdasági mutatók (foglalkoztatás, bruttó hozzáadott érték, beruházás, export, bérek, adóbevételek, K+F) alapján.

A **külföldi közvetlentőke-befektetések magyarországi állománya 2012. szeptember végén 75,4 milliárd euró volt;** ebből 62,7 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú befektetések állománya, 12,7 milliárdot pedig az egyéb tőke állománya. (A 2011 végéhez képest történt jelentős (euróban számított) állománynövekedésben szerepet játszott a forint 8,8%-os erősödése is.) A **GDP arányában a magyarországi állomány a legmagasabb (74,9%) a közép-európai térségben.** Csehország (65,3%) és Szlovákia (2012. március végén 57,5%) az elmúlt években megközelítette hazánkat, de Lengyelország (43,8%) és Románia (40,5%) lemaradása továbbra is jelentős. A 7 571 eurós **egy főre eső magyarországi állomány – Csehország (10 117 euró) után – a második legmagasabb a közép-európai térségben,** Szlovákiával (2012. június végén 7 467 euró) holtversenyben. Lengyelország (4 396 euró) és Románia (2 556 euró) lemaradása továbbra is jelentős.

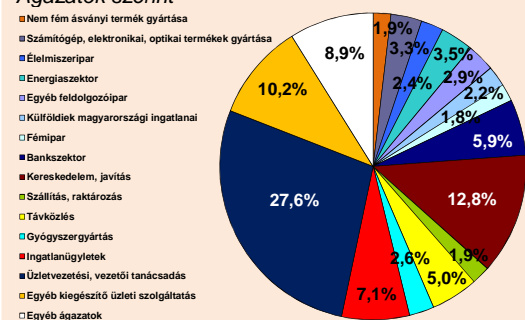
A Magyarországon végrehajtott **külföldi közvetlentőke-befektetések állományának legnagyobb része (19,3 milliárd euró, 29,7%) Németországból származik.** (Meggjegyezzük, hogy az állomány származási ország és ágazatok szerint bontott adatai 2011 végére vonatkoznak.) Meghatározó szerepe van még Hollandiának (11,5 milliárd euró, 17,7%), Ausztriának (7,8 milliárd euró, 12,1%), Luxemburnak (4,2 milliárd euró, 6,5%), Franciaországnak (3 milliárd euró, 4,7%) és az USA-nak (2,3

A külföldi közvetlentőke-befektetések állományának megoszlása (2011 végén)

Származási országok szerint

Ágazatok szerint

milliárd euró, 3,5%). (Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a magas holland, illetve luxemburgi befektetési összeg sok esetben arra vezethető vissza, hogy számos vállalat az ottani leánycégén keresztül valósítja meg a befektetését.) Összességében a **közvetlentőke-befektetések állományának 77,1%-a származik az Európai Unióból.**

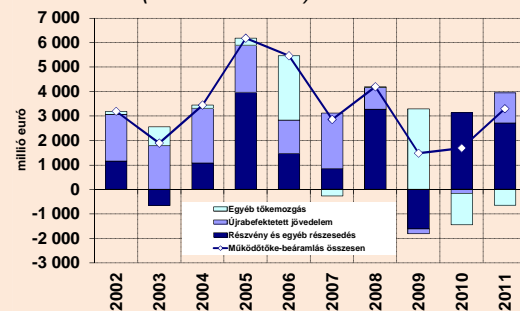
A **külföldi befektetések állományának több mint háromnegyede (TEÁOR'08 szerint) a szolgáltató ágazatokhoz kötődik** (2011 végi adatok szerint 49,7 milliárd euró, 76,8%); az üzletvezetési, vezetői tanácsadás (17,9 milliárd euró, 27,6%), a kereskedelem, javítás (8,3 milliárd euró, 12,8%), az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatás (6,6 milliárd euró, 10,2%) ágazatban, az ingatlanügyletek ágazatban (4,6 milliárd euró, 7,1%), a bankszektorban (3,8 milliárd euró, 5,9%), a távközlés (3,2 milliárd euró, 5%) és a szállítás-raktározás (1,3 milliárd euró, 1,9%) ágazatban található a legtöbb külföldi közvetlentőke-befektetés. A **feldolgozóiparban a befektetések 14,9%-a található** (9,6 milliárd euró); ezen belül is a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásában (2,1 milliárd euró, 3,3%), a gyógyszeriparban (1,7 milliárd euró, 2,6%), az élelmiszeriparban (1,5 milliárd euró, 2,4%), a nem fém ásványi termék gyártása ágazatban (1,2 milliárd euró, 1,9%), illetve a fémiparban (1,2 milliárd euró, 1,8%) található a legtöbb külföldi tőke. A feldolgozóipar állománya, illetve aránya csökkent, míg a szolgáltató ágazatoké nőtt 2010 végéhez képest. Kiemelendő még az **energiaszektorban** (2,3 milliárd euró, 3,5%) található, illetve a **külföldiek tulajdonában lévő ingatlanokkal** (1,4 milliárd euró, 2,2%) kapcsolatos állomány.

A 2002-2011-es adatok szerint az éves külföldi közvetlentőke-befektetések átlagos értéke 3,4 milliárd eurót tett ki. **2012 első három negyedében a beáramlás egyenlege 6145 millió euró** volt, ami 6,9 milliárddal kedvezőbb az egy évvel korábbinál, és minden eddiginél nagyobb első három negyedévi beáramlást jelent. A rekordszintű beáramlás 1579 millió euró átfolyó tőkének, illetve egyes külföldi tulajdonosok eszközportfóliója átrendezésének (3 milliárd euró értékben) köszönhető, amely tranzakciók a beáramlással párhuzamosan tőke kivitelként is megjelentek a statisztikában. A nem adóssággeneráló beáramláson belül a **részvényformájú befektetések egyenlege 1797 millió euró** (az előző évinél 2,7 milliárddal nagyobb (részben az átfolyó tőkének, részben pedig annak köszönhetően, hogy tavaly a Mol-részvények állami megvásárlása a Szurgutnyeftyegázról tőkekiáramlással járt) volt, míg az **újra befektetett jövedelemé -40 millió euró** (az előző évinél 172 millióval kedvezőtlenebb) volt. Az adóssággeneráló **egyéb tőke mozgások egyenlege 4387 millió euró** volt (az előző évinél 4,4 milliárddal kedvezőbb, döntően az említett portfólióátrendezésnek köszönhetően).

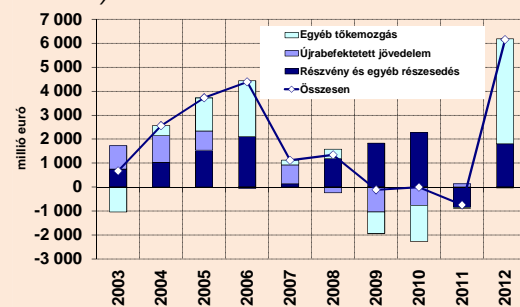
Az **újra befektetett jövedelem** – amely a (korrigált) adózott eredmény és a megszavazott osztalék különbsége – **jelentősége a 90-es évek közepe óta folyamatosan nőtt**, ami természetes velejárója a külföldi közvetlentőke-befektetések állománya 1990 óta tartó folyamatos emelkedésének. A **2011. évi részvényjövödelmek aránya a nem adóssággeneráló befektetések állományához viszonyítva 7,9% volt**, ami az előző évinél 1,4 százalékponttal magasabb, míg az előző öt év átlagánál 0,4 százalékponttal alacsonyabb volt. 1995-2000 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 24%-át adták a teljes beáramlásnak, 2001-2008 között már a 43,9%-át. 2004 óta figyelhető meg ugyanakkor az a tendencia, hogy a **külföldi befektetők a Magyarországon megtermelt nyereség korábbiaknál nagyobb részét utalják külföldre osztalékként**, aminek folyamánként a korábbi magas (jóval 50% feletti) újrabefektetési hányad (az újra befektetett jövedelem és az adózott eredmény hányadosa) fokozatosan csökkent. A folyamat 2009-ben érte el a mélypontját, amikor az újra befektetett jövedelem – 1995 után másodszor – negatív (-250 millió euró) lett. Az újra befektetett jövedelem kedvezőtlen alakulása annak volt köszönhető, hogy a külföldi tulajdonú vállalatok nyeresége jóval nagyobb mértékben csökkent 2008-2009-ben az előző évhez képest, mint az általuk megszavazott osztalék összege. Bár 2010-ben relatíve pozitív elmozdulás volt tapasztalható (az adózott eredmény növekedése meghaladta az osztalékét), az újra befektetett jövedelem továbbra is negatív maradt. **2011-ben tovább nőtt az adózott eredmény (4549 millió euróra) az előző évhez (3875 millió euró) képest, míg a megszavazott osztalék értéke 4037 millió euróról 3321 millióra csökkent.** Ennek eredményeként – 2008-2010-hez képest – jelentősen javult az újra befektetett jövedelem egyenlege (1229 millió euróra), és az újrabefektetési hányad 27%-ot ért el. **2012 első három negyedében az MNB becslése szerint a forintban számított adózott eredmény az egy évvel korábbival gyakorlatilag megegyezett, de euróban – a forint gyengülése miatt – csökkent (3201 millió euróra). A megszavazott osztalék értéke ugyanakkor euróban csak minimálisan csökkent (3241 millió euróra), így romlott az újra befektetett jövedelem (becsült) egyenlege (-40 millió euróra).**

A közvetlentőke-befektetések jövedelmei másik komponensének, az **egyéb tőke jövedelmeinek** az utóbbi években növekedett a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi kiadás (az anyavállalat által a leánynak nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 1395 millió euró volt, ami az előző évinél 112 millióval alacsonyabb, és az egyéb tőke 2011 végi tartozásállományának 4,9%-át tette ki. A bevétel (a leányvállalat által az anyának

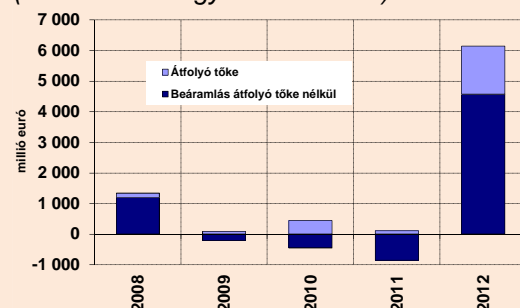
A közvetlentőke-befektetések alakulása (Éves adatok!)

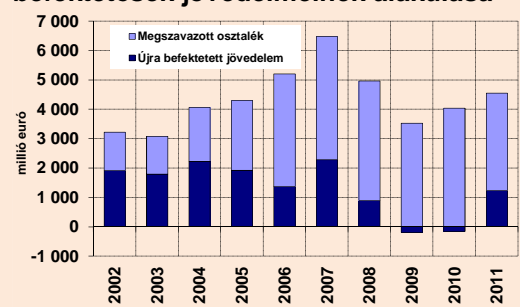
A közvetlentőke-befektetések alakulása (Első három negyedévi adatok!)

Az átfolyó tőke értékének alakulása (Első három negyedévi adatok!)

A részvény és egyéb részesedés formájú külföldi közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

Az egyéb tőke formájú külföldi közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

nyújtott hitelek kamata) 2011-ben 367 millió euró volt, ami az előző évinél 43 millióval magasabb. **A nettó kiadás így az előző évinél 155 millióval alacsonyabb, 1027 millió euró volt 2011-ben.** Az egyéb tőke nettó jövedelmi kiadása továbbra is jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi kiadásától, annak 22,6%-át érte el 2011-ben (2008-ban még csak 12,6% volt ez az arány). 2012 első három negyedévében a nettó jövedelmi kiadás 801 millió eurót ért el.

A legnagyobb értékű (nettó) külföldi közvetlentőke-befektetés 2012 első három negyedévében Olaszországból (3661 millió euró, vélhetően döntően átfolyó tőke) érkezett Magyarországra. (Az ország-, illetve ágazati bontásos első három negyedévi adatok részben becslésen alapulnak. Az újra befektetett jövedelem szempontjából az MNB becslésén alapulnak az adatok, míg a részvény és egyéb részesedés és az egyéb tőke adatai tényadatok.) A második legnagyobb befektető Hollandia (1792 millió euró), a harmadik pedig a közép-amerikai országok csoportja (1346 millió euró, vélhetően döntően átfolyó tőke) volt. Megemlítendő még az 560 millió euró Ausztriából és a 272 millió euró az Egyesült Királyságból. A luxemburgi befektetők ugyanakkor nettó 1314 millió eurót, a hongkongiak pedig 216 millió eurót vontak ki.

2012 első három negyedévében a feldolgozóiparba nettó 2876 millió euró áramlott, míg a szolgáltató ágazatokból nettó 10 millió euró tőkét vontak ki. A járműgyártásba 3279 millió euró (döntően a fent említett portfólióátrendezésnek köszönhetően), a gép- és berendezésgyártásba pedig 351 millió euró áramlott. A számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártásából ugyanakkor nettó 292 millió euró, az élelmiszeriparból 253 millió euró, a villamos berendezés gyártásából pedig 209 millió euró áramlott ki. A szolgáltatásokon belül a bankszektorba 886 millió euró, az üzletvezetési, vezetői tanácsadásba 930 millió euró, áramlott. Az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatásból ugyanakkor nettó 793 millió euró, a kereskedelemből 438 millió euró, az információ-kommunikáció nemzetgazdasági ágból pedig 290 millió euró áramlott ki.

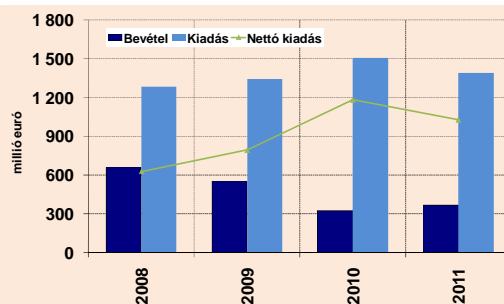
Az UNCTAD előzetes becslései szerint **2012-ben 18,3%-kal, 1 311 milliárd dollárra csökkent** a globális közvetlentőke-befektetések értéke, így ismét elmaradt a válság előtti 2005-2007-es időszak átlagától (1480 milliárd dollár). A teljes tőkeáramláson belül 2011-hez képest 41%-kal, 310 milliárd dollárra csökkent a határon átnyúló összeolvadási-felvásárlási tranzakciók értéke. A szakértői várakozások szerint **2013-2014-ben mérsékelten nőhet a globális tőkeáramlás, bár a növekedést jelentős kockázatok övezik:** strukturális problémák a főbb fejlett országokban és a globális pénzügyi rendszerben, illetve a makrogazdasági környezet további lehetséges romlása.

Az Eurostat adatai szerint **2011-ben az előző évhez képest 35,6%-kal, 652 milliárd euróra nőtt az EU-ba irányuló közvetlentőke-befektetések értéke,** de továbbra is elmarad a válság előtti 2005-2007-es időszak átlagától. A növekedés nagyrészt az EU-n belüli tőkeáramlás bővülésének (267 milliárd euróról 410 milliárdra) köszönhető.

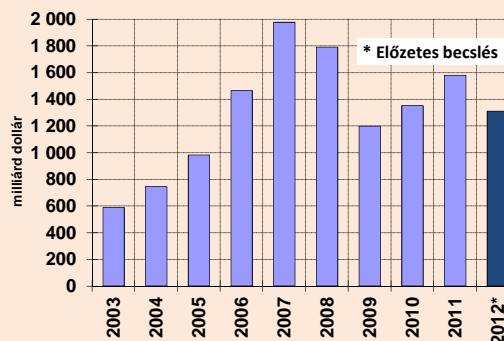
A **visegrádi országokba és Romániába** irányuló beáramlás **2011-ben összességében 24%-kal bővült** az előző évhez képest. A GDP-arányos beáramlás – Lengyelország (3,7%) után – hazánkban (3,3%) volt a második legmagasabb 2011-ben. A **visegrádi országokba és Romániába** irányuló beáramlás **2012 első három negyedévében összességében 13%-kal nőtt** az előző év azonos időszakához képest. Magyarországon a 2011. első három negyedévi nettó kiáramlás után 6145 millió euró beáramlás történt, Csehországba (2378 millió euró) az előző év azonos időszakának több mint kétszerese, Szlovákiába (1031 millió euró) 73%-kal, Romániába (1277 millió euró) pedig 48%-kal több áramlott. Lengyelországba (1276 millió euró) ugyanakkor az előző év azonos időszakának alig több mint tizede áramlott. Az egy főre jutó beáramlás hazánkban (617 euró/fő) volt a legmagasabb.

2012-ben becslésünk szerint a magyarországi közvetlentőke-befektetés – az első három negyedévihez hasonló egyedi, nagy értékű tranzakciók nélkül – 3 milliárd euró körül lehetett. 2013-ban várakozásunk szerint a magyarországi közvetlentőke-befektetés – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. az E.On gázüzletágának állami megvásárlása, átfolyó tőke) nélkül – 3 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 3,5 milliárd euró értékű teljes magyarországi közvetlentőke-befektetést várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók, mind pozitív, mind negatív irányban.

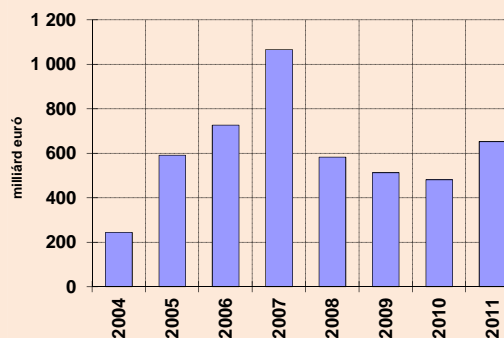
Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképességi Főosztály

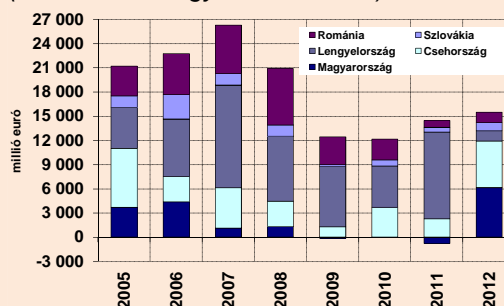
A globális közvetlentőke-befektetések alakulása

Közvetlentőke-befektetések az EU-ban

A visegrádi országokba és Romániába irányuló közvetlentőke-befektetés (Első három negyedévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, UNCTAD, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.
Tel.: (1) 374-2734, fax: (1) 374-2812
E-mail: vko@ngm.gov.hu